Devizát érő pikkelyek

Régebben veszendőbe ment az a két-három kiló pikkely, amely egy mázsa hal tisztításakor hulladékként visszamaradt. A haszon forrásai azonban sokfélék, csak fel kell ismerni őket. Ma már egy év alatt körülbelül két vagon pikkelyt dolgoznak föl „devizává" a szegedi Univerzál szövetkezetben. A Balatoni Halászati Vállalattal kötött szerződés értelmében ugyanis a hálók a ktsz-nek is halásznak: a halzsákmány megtisztítása után Szegedre utazik a csillogó pikkelytömeg. Mivel az ebből előállított gyöngyházpaszta igen értékes és keresett cikk, a szövetkezet arra törekszik, hogy minél nagyobb tételeket exportáljon belőle. Az üzletből a halászok is haszonra tesznek szert, s a ktsz is jól jár; 2,5 millió forintos exportjának jelentős részét a gyöngyházpaszta kivitele képezi.

Tanácstag-beszámolók

Szegeden ma, csütörtökön és holnap, pénteken újabb tanácstag-beszámolókat tartanak. Ma délután 5 órakor a Zalka Máté iskolában Ördögh József városi, Bozsó Antal kerületi tanácstag, délután fél 6 órakor a Szilléri sugárúti iskolában Péter Mária városi, Szőlősi Sándor és Benkő Béláné kerületi tanácstagok találkoznak választóikkal. Holnap fél 6 órakor a Gázmű művelődési termében dr. Kalmár Ferenc városi, Radics Sándor és Móczó Istvánné kerületi tanácstagok, délután 6 órakor a fodortelepi pártházban Nacsa Istvánné városi, Goldea György és Domaházi Antal kerületi tanácstagok, ugyancsak 6 órakor a Gera Sándor iskolában Herczeg Franciska városi, Pásztor Albert és Baranyi Emilné kerületi tanácstagok tartanak beszámolót.

Még nagyobb választék szovjet fotogépekből

A moszkvai GUM-áruház egyik leglátogatottabb része a fotoosztály. A napnak nincs olyan órája, hogy ne lenne tömve vásárlókkal. De bőven akad szemlélő a vitrinek és az utcai kirakatok előtt. Mit is látnak a kíváncsi moszkvaiak?

A legegyszerűbb gép a *Jukor*, amely a mi Pajtásunkhoz hasonlít, s sok gyerek ezzel teszi meg az első lépéseket a fényképezés világába. Nemigen ismert nálunk a sztereofelvételekre alkalmas, tükörreflexes *Szputnyik*. A nagyobb igényeket elégítik ki a *Veszna* és a *Staféta*. Az előbbivel 41 felvétel készíthető 24x32 mm méretben, az utóbbival 12 felvétel 6x9-es filmre. A *Drug* már az igényes fotósok gépe, 1:2 optikája nem cserélhető, redőnyzárja 1/2—1/1000 mp között állítható. Az Északi-sarktól a Kara-kum-sivatagig egyaránt használható a *Leningrád*. Optikája 1:2-es Jupiter, redőnyzárja 1—1/1000 mp értékek között állítható. A fotózás teljes kényelmét szolgálja a beépített fénymérős *Zorkij—11*. Az optika köré épített fénymérő automatikusan állítja a gépet a mindenkori világításnak megfelelően. Az *Ekran*, a *Neva—2*, a *Lada*, a *Sport—3* és a *Quarz* mind 8 mm-es filmfelvevő gépek.

Az elmúlt években az OFOTÉRT sok szovjet fényképezőgép-típust hozott forgalomba. Az idei karácsonyi vásáron ismét számos szovjet gép között válogathat a hazai vásárlóközönség. Legolcsóbb gép a 300 Ft-os tükörreflexes *Ljubitelj* és a 330 Ft-os *Szmena—8*. A Szmena 8-as hátfala levehető, ami nagyon megkönnyíti az film cseréjét. A *Zorkij—6* 950 forintba, a *Zorkij—4* 1700 forintba kerül, tokkal együtt. Mindkét gépnél a kereső a szemhez állítható, így a rövidlátók is szemüveg nélkül fényképezhetnek. Az 1:2-es optikájú *Kijev—4*-et 2400 forintért árusítják, és újdonság lesz a beépített fénymérős *FED—4*. Ez a gép Industiár 1:2-es optikával mindössze 1400 forintba kerül. Kaphatók lesznek majd a *Sport—3* és a *Quarz* típusú filmfelvevő gépek, valamint a nyugatnémet *Rolleiflex* automata, a *Sixtomat* fénymérő és a pehelykönnyű *Braun Hobby* örökvaku. A felsorolt gépek nagy része a napokban a vidéki és budapesti OFOTÉRT-üzletekbe kerül.

T. Gy.

NÖVEKVŐ HASZON

A tavalyihoz viszonyítva jelentősen emelkedett a szegedi textilművek termelése. 1964-ben 2990 tonna fonalat állítottak elő, idén 8500 tonnát gyártanak. Dicséretes, hogy ezt a mennyiségi növekedést minőségi javulás is kíséri. A javulást az első fél év hasznos intézkedései alapozták meg, ekkor alakították ki a tiszta szortimenteket, s a kártolóban úgynevezett fátyolprést helyeztek üzembe. Kevesebb lett az osztályon aluli és a szabványtól eltérő fonal, és míg tavaly 27 százalék volt az első osztályú, idén már 6 százalékkal magasabb az elsőrangú, vagyis felárral értékesíthető fonalak részaránya. Különösen jó ez az arány a műszálfonalaknál, ezek 82 százalékáért kapnak felárat.

A szövődében is jó eredményeket tarthatnak számon. 7 százalékkal több első osztályú szövetet állítanak elő, mint az elmúlt évben. Ez annál jelentősebb, mivel a legjobb szöveteket a kivitel rovatba „könyvelik" már; a második fél évben összesen 3 millió 488 ezer négyzetmétert gyártanak exportra.

A pártoktatás küszöbén

Az MSZMP politikájának igenlése ma már nemcsak a munkában jut kifejezésre, hanem a marxizmus—leninizmus iránti fokozottabb érdeklődésben is. A pártoktatás fejlődése kétségkívül tanúsítja, hogy a kimutatásos formalitást egyre jobban háttérbe szorítja *a tartalom*, a tényleges ismeretek megszerzésének igénye. Az 1965/66-os oktatási év jelentős *minőségi változással* kecsegtet. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a szervezés, illetve az előkészítés során általában mindenütt figyelembe vették a jelen követelményeit. A pártszervezetekben leszögezték: a tanfolyamokat magas színvonalon kell vezetni, s az anyag kiválasztásánál fontos, hogy közben a napi bonyolult politikai eseményeket is azonnal meg lehessen vitatni és értékelni. A párt Központi Bizottságának ideológiai irányelvei szerint *„Az ideológiai munka azért folyik, hogy az egész nép elfogadja a marxista világnézetet, meghonosítsa és érvényre juttassa a szocialista erkölcs követelményeit..."*

Korábban előfordult, hogy a különféle szemináriumok az élettől elvonatkoztatva, szinte csak az oktatás dokumentálása kedvéért tárgyaltak bizonyos témákat. A tapasztalatok alapján ma már nyilvánvaló, hogy az oktatásban résztvevők közül többen nem értették, *hogyan hasznosíthatják* a tanultakat a gyakorlatban. Ezért vált szükségessé az idén olyan új tanfolyamok indítása is, mint *A szocializmus építésének kérdései*, továbbá *A világgazdaság és a nemzetközi politika — a szocializmus építése*. E témák megvitatásakor bő alkalom nyílik a sajátos helyi problémák feldolgozására, s az anyag közvetlenebbül formálja szocialista meggyőződésűvé a hallgatókat.

Már valamennyi — alacsonyabb és magasabb szintű — politikai tanfolyamon megkezdődtek a foglalkozások. Bár idén valamivel többen vesznek részt a szervezett oktatásban, mint tavaly, sőt az érdeklődés kétségkívül a magasabb fokú oktatási formák felé tolódott, az eredménnyel korántsem lehetünk elégedettek. Annak ellenére, hogy néhány üzemben, például a konzervgyárban, kábelgyárban és több ktsz-ben nincs elég tanulásra alkalmas helyiség, lényegesen *növelhető lenne a szemináriumok létszáma*. Mindenképpen pozitív és örvendetes jelenség *a pártonkívüliek megnövekedett aktivitása*, a párttagok százalékaránya azonban még mindig nem a legkedvezőbb. Figyelembe kell természetesen venni, hogy például az általános és középiskolák, a technikumok és felsőfokú technikumok kommunistáinak marxista képzése állami ideológiai konferenciákon folyik.

Régi igazság, hogy a pártoktatás színvonalát és hatékonyságát jelentősen meghatározza *az előadások színvonala* és elevensége is. Ez pedig a propagandisták magas fokú képzettségétől, alapos felkészültségétől függ. Idén e tekintetben is biztatóbbak az eredmények. A szegedi pártalapszervezetek a lehetőségekhez képest mindenütt a legképzettebb elvtársakat kérték fel előadónak. A körültekintő kiválasztás határozott minőségi változást hozott. A propagandisták 35 százaléka rendelkezik marxista esti egyetemi, illetve egyéves pártiskolai végzettséggel.

A most elkezdődött oktatási év sikeres befejezésének tehát szilárdabb az alapja. Nagy könnyelműség volna azonban, ha ez végleg megnyugtatná az alapszervezeteket. Ahhoz, hogy a pártoktatás jelenlegi létszáma stabilizálódjék, s a hallgatók tényleges tudásra tegyenek szert, *gondoskodni kell a propagandisták folyamatos tájékoztatásáról, továbbképzéséről*. Az időszerű kérdések, a Marxizmus—leninizmus kérdései, valamint A szocializmus építésének kérdései tanfolyamok propagandistái november 11-től 13-ig előkészítő tanfolyamon vettek részt. Itt nemcsak a tananyagot vitatták meg, hanem olyan kül- és belpolitikai kérdéseket is, amelyeket jól hasznosíthatnak előadásaikban, és amelyek birtokában választ adhatnak hallgatóik különféle kérdéseire. A továbbiak során hat témában feldolgozzák az ideológiai irányelveket, hiszen ez alapvető feltétele egész évi eredményes munkájuknak.

Amikor a politikai oktatás egészéről beszélünk, nem szabad csupán a pártszervezetek által megszervezett tanfolyamokra gondolni. Szegeden *a KISZ, a szakszervezet és a TIT is* tanítja, oktatja a dolgozók tömegeit. A fiatalok közül — figyelembe véve a szervezett KISZ-oktatást, a főiskolákon működő oktatási formákat és az Ifjúság a szocializmusért próbákat — *mintegy 13 ezer 500-an vállalták az ideológiai, politikai képzést*, s a tapasztalatok szerint igen *nagy érdeklődéssel* vesznek részt az előadásokon. A szakszervezet 87 politikai iskolát indított Szegeden, átlagosan 20 hallgatóval. A TIT 15 munkásakadémiáján is szép számmal vesznek részt, különösen a kenderfonógyárban. A TIT és a népfront közösen 6 előadásból álló külpolitikai tanfolyamot kezdeményezett.

Idén kezd megvalósulni az a korábbi törekvés is, hogy a párt- és a tömegszervezetek együttes erővel szervezzék meg az oktatást. A ruhagyárban és a kenderfonógyárban már működik *az oktatási tanács*, amelynek munkáját érdemes tanulmányozni és esetleg másutt is hasznosítani jó tapasztalatait. Ahhoz azonban, hogy a hallgatók egész évben mindenütt érdeklődéssel járjanak a foglalkozásokra és az anyagot valóban elsajátítva év végén szélesebb látókörű emberekké formálódjanak, a pártszervezetek rendszeres segítségére, ösztönzésére és ellenőrzésére is szükség van.

HORVÁTH LÁSZLÓNÉ

Patrónusok

(Tudósítónktól.)

Az Orvostudományi Egyetem elméleti intézeteinek KISZ-alapszervezete az 1960—61-es tanévben indította el patronáló mozgalmát. Az egyetemi oktatók segítő akciójuk révén közelebb kerülnek a diákokhoz, személyes példájukkal a hivatástudatot erősítik medikusaikban, s igyekeznek ébren tartani azt a lelkesedést, amelyet az emberek felvételi vizsgáikra magukkal hoztak. Munkájukat a marxista nézetek kialakítása és a kommunista szakemberképzéshez való szép szándéka vezeti.

A patrónusok a hallgatókkal közösen dolgozzák ki a csoportgyűlések programjait. Ezek a félévre szóló célkitűzések lehetőséget teremtenek a diákok ideológiai képzettségének és műveltségének fejlesztésére. Három hetenként KISZ-csoportgyűlések követik egymást, amelyeken a tanárok figyelemmel kísérik a tanulmányi eredményeket, s formálják az egyénekben a közösségnek való alárendelés fegyelmét.

A patronálásról *dr. Marjai* Erzsébet KISZ-titkár, a mikrobiológiai intézet tanársegéde beszélt:

— A csoportgyűlések félévenként hat-nyolc órát vesznek igénybe. Ez az idő kevés ahhoz, hogy jó nevelői munkát végezhessünk. Részt veszünk a diákok közös rendezvényein, s egyéni beszélgetésre is meghívjuk őket. Közben mi is megismerkedünk pedagógiai módszerekkel. Hallottam csoportokat versengeni azért, hogy melyiküké a legjobb patrónus.

A medikusok részéről a IV. éves *Gervai* Mihály mondta el a véleményét:

— Szerencsés és jelentős vállalkozásnak tartom a patronáló mozgalmat, mert lehetővé vált, hogy a KISZ-csoportok az oktatók tapasztalataira támaszkodhassanak. Tanácsokat kapunk a szervezeti életre és a tanulásra vonatkozóan. Évfolyamunkon a második csoport tanulmányi eredményének javulása például jelentős mértékben összefügg a patronáló *dr. Prókay* András adjunktus segítő munkájával. Ha kialakul a közvetlen, baráti légkör, akkor a hallgatók felkeresik vezető tanárukat és nem húzódnak szét. Ha összejöveteleinken megjelenik az oktató, komolyabban vesszük a felmerülő problémákat.

A IV—VI. éves medikusok a klinikák, az első-, első- és harmadévesek pedig az elméleti intézetek KISZ-alapszervezetéhez tartoznak. Az egyes patrónusokat az évfolyamok élén álló osztályfőnökök fogják össze, akik közvetlen instrukciókat a koordinációs bizottságtól kapják. Az oktatók mozgalmának eredményességét bizonyítja, hogy nevelőmunkájukat az Orvostudományi Egyetem rektora és pártszervezete is támogatja.

Géza Ferenc

Két új irodalmi színpad

Nagy lelkesedéssel és akarással fogjunk neki — ezekkel a szavakkal küldte pódiumra a kedd esti próbán a nemrég alakult új irodálmi színpad tagjait *Szilágyi* János középiskolai tanár, az együttes vezetője.

A KISZ városi bizottságának régen dédelgetett elképzelése alapján alakult meg ez a gárda. Tehetségkutató versenyeken, egyetemen, főiskolán, általános iskolában, üzemekben toborozták azt a 22 valóban lelkes, szorgalmas fiatalt, akik minden kedd és csütörtök este a Fegyveres Erők Klubjában megjelennek az olvasó és színpadi próbákon. Az együttes most keresi még arculatát. Október 15-én a KISZ oktatási év megnyitóján ifjú propagandisták előtt mutatkoztak be *A balgaság halálá*-val, ahol *Euripidestől Gábor* Andorig világirodalmi áttekintést adtak az ateista irodalomból. Ilyen politikai célzatú, alkalmankénti szerepléseket is terveznek. Író-olvasó találkozókon akarnak fellépni, aktuális műsorokat szeretnének összeállítani. *November 30-án, kedden Heine-esttel lépnek először a közönség elé.*

Egy másik társulat a Szegedi Tanárképző Főiskolán első és másodévesekből — ugyancsak a KISZ szervezet által — az idei évben létrehozott irodalmi színpad. Közös műsorok összeállítását határozta el a két együttes. A főiskolások színpadát *Pomezanszki* György hallgató vezeti, *dr. Békési* Imre és *Zsolnai* Ferenc főiskolai tanársegédek hathatós támogatásával. A két irodalmi színpad úgy tervezi az együttműködést, hogy mindig csak az egyik mutat majd be *címadó főműsort*, a másik pedig úgynevezett *kísérő-műsort ad mellé*.

Az elgondolás jó, s bizonyára ez lesz majd a közönség véleménye is a november 30-i premieren.

Az albérletek dzsungeljében

A bíróság polgári peres aktáiból is bőven idézhetnénk a főbérlők és albérlők közötti rossz viszonyokból. Ezek a törvény előtt nyernek elintézést kinek-kinek a javára, vagy rovására.

Vannak olyan „háziurak" is, akik hatvanas, vagy ennél nagyobb villanyégő használatával adják ki a szobát súlyos százakért, s utána pár nap múlva kicserélik az égőt huszonötösre.

Ezt a „takarékossági" fogást alkalmazza egyetlen szobában — szinte tömegszálláson — három albérlővel a Dugonics tér 2-ben K. M. Huszonötös villanyégő gyér világánál jóformán egymást is alig látják az albérlők, nemhogy még olvasnának is mellette. Petőfitelepen a 11-es utcában már bútort sem adtak az albérlőnek, csak egy kis szobát, havi 350 forintért. Talán az egész ház évi adója sincs ennyi.

Vannak főbérlők, akik összeütköznek a hatósággal is, mert nem engedik, hogy albérlőjük eleget tegyen a kötelező lakhelybejelentésnek a rendőrségen. Tartózkodásuk mögött ez rejlik: ne tudjon meg senki semmit, hogy mennyivel „vágták meg" albérlőjüket a szobáért.

Több albérlő tartásával már erősen kilóg a ló lába, mert egyesek ezzel borsos „mellékjövedelem"-hez jutnak. Ilyen esetekben már nem arról van szó, hogy a többszobás lakást azért osztják meg valakivel, mert az belesegít a teljes bérlemény lakbérének fizetésébe. P. J. református lelkésznek a Ráday utca 6—8. számú házban saját bevallása szerint is háromszobás úgynevezett szolgálati lakása van, s ugyanott külön dolgozószobája, irodája. Feleségével és fiával él. Emellett három diák-albérlőt (A. Ferencet, H. Lajost és V. Lászlót) tart, fejenként havi 300-ért.

Egy fiatal lány, R. Júlia, a napokban majdnem fedél nélkül maradt egy este. Két másik lánnyal albérletben lakott Petőfitelepen a 8-as utcában, egyetlen szobában. A kislány időközben beteg lett, emiatt nem dolgozott. Következésképp anyagilag megszorult, nem tudott határidőre fizetni. Vele szemben elfogyott a főbérlő által meghatározott türelmi idő, noha a másik két lány kifizette esedékes bérüket, fejenként 200 forintot. De mert a harmadik 200 forinttal „lógott" a betegségből felépült lány, nem akarta a főbérlő beengedni a lakásba. Hát a türelmi idő elfogytával az emberség, a humánum is elfogy?

S milyenek a fentiekkel ellenkező példák? Olyanok, amikor a főbérlők nem nagy anyagi haszonért adják ki felesleges szobájukat, hanem emberségből, hogy enyhítsenek a lakásgondokon, tisztességes bérért. A többi közt ezzel találkozni Újszegeden, a Rózsa Ferenc sugárút 6-ban. Ez és az ehhez hasonló más példák viszont azt is tartalmazzák, hogy főbérlő és albérlő között az emberi viszonyt nem a különböző megkötöttségek, erőltetett házirendbeli előírások, torzsalkodások jellemzik, hanem a kölcsönös megértés.

L. F.

Munkás—színész találkozó a szalámigyárban

Mindenképpen sikeres és szerencsés dolog, ha a színész és közönsége úgy találkozik, mint tegnap, szerda délután a Szegedi Húsipari Vállalat dolgozói és a Nemzeti Színház művészei a Szalámigyár kultúrtermében. Miután a *Vaszy* Viktor vezette művészcsoport fehér köpenyekbe öltözve végiglátogatta az üzem helyiségeit, s megismerkedtek a csontozóban, hűtőben és szalámitöltőben dolgozók munkájával, bensőséges hangulatú délutánon szólaltatta meg *Kovács* János konferálására *Kis* Gábor, *Lakky* József, *Karikó* Teréz, *Berdál* Valéria, *Iván* Margit, *Turján* Vilma, *Kovács* Zsuzsa, *Szabó* Miklós, *Réti* Csaba, *Gyimesi* Kálmán és *Mucsi* Sándor a zene és az irodalom népszerű alkotásait.

A műsort a munkások és a színház művészeinek közvetlen hangulatú baráti beszélgetése követte, melynek során a színháziak viszontlátogatásra hívták meg a húsipari dolgozókat. Több itteni dolgozó ugyanis elmondotta, milyen nagy élményt jelentett számára ez a szemtől szembeni találkozás, s mennyire örülnének annak, ha egyszer közelről is bepillanthatnának a színház kulisszái mögé, elleshetnék a „belső titkokat".

N. L.